

**KDE OBJEDNAT
WM MAGAZÍN**

Reklama na www.wm.cz

WM magazín
časopis který přečtete celý

profil časopisu
obsah titulů

předplatné

Velká Konečná Ruská Hra

William Engdahl

Na letošní zářijové schůzce Vladimíra Putina, francouzského prezidenta Jacquese Chiraca a německé kancléřky Angely Merkel v Paříži se Rusko projevilo jako znovu se vynořující světová velmoc. Nové Rusko získává na vlivu řadou strategických tahů s využitím svých geopolitických aktiv v energetice – především v oblasti ropy a zemního plynu. Přitom lišáckým způsobem využívá strategických nesmyslů a politických omylů Washingtonu. Nové Rusko rovněž zjišťuje, že nebude-li jednat rozhodně, brzy se ocitne v obklíčení a v kleštích vojenského rivala, USA, a k obraně mu zbývá málo prostředků. Tato válka, o které se mnoho nehovoří, je bitvou s nejvyššími sázkami ve hře na scéně současné světové politiky. Z hlediska washingtonských strategií jsou Irán a Sýrie pouhou předehrou k Velké Konečné Ruské Hře.

Formální program schůzky se týkal francouzských investic v Rusku a otázky iránského (Rusy budovaného) jaderného programu. Zahrnoval nicméně i otázku budoucích ruských energetických dodávek do zemí EU a především Německa. To byl indikátor nové síly Putinova Ruska. Putin německé kancléřce naznačil, že Rusko by "mohlo" přeměňovat část budoucí těžby plynu z obřího pole Štokman v Barentsově moři. Projekt otevření naleziště za 20 mld dolarů, který má být ukončen v roce 2010, byl navržen tak, aby bylo možné dodávat zkapalněný zemní plyn do terminálů ve Spojených státech.

Po katastrofálních nezdarech "barevných revolucí" v Gruzii a na Ukrajině před dvěma lety, sponzorovaných Spojenými státy, začalo Rusko extrémně pečlivě rozehrávat svou strategickou energetickou kartu; iránskými jadernými reaktory počínaje, přes zbrojařské prodeje Venezuele a dalším latinskoamerickým zemím a strategickou spoluprací s Alžírem při obchodech se zemním plynem konče.

V tutéž dobu, kvůli zahraniční politice vyznačující se bezostyšným pohrdáním jak spojenci tak i nepřáteli, se Bushova vláda ponořila ještě hlouběji do geopolitického marasmu. Tato bezohledná politika je více než s kýmoli jiným spojována s Dickem Cheneyem, bývalým šéfem Halliburtonu.

"Cheneyho prezidentování", což je způsob jakým jednou historikové bezpochyby označí roky vlády George W. Bushe, je založeno na jasné strategii. Jeho kritici, kteří se zaměřili na jeho nejviditelnější komponenty, ji často nechápou neboť si všímají především Iráku, Středního východu a ukřižovaných jestřábů v jeho okolí a jeho starého parťáka, ministra zahraničí Dona Rumsfelda.

"Cheneyho strategií" je americká zahraniční politika založená na zajištění přímé kontroly globální energetiky velkou americkou čtyřkou, čili s USA svázaných soukromých ropných gigantů – Chevron Texaco nebo ExxonMobil, BP či Royal Dutch Shell. Především cílí na kontrolu všech hlavních světových ropných regionů a polí zemního plynu. Tato kontrola jde ruku v ruce s rostoucí snahou Spojených států o totální vojenskou převahu nad jednou potenciální hrozbou jejich globálním ambicím – Ruskem. K propojení americké vojenské a energetické politiky do koherentní strategie dominance je Cheney pravděpodobně ideální osobou. Na počátku 90. let, za Bushe seniora, byl Cheney ministrem obrany.

Vláda Bushe a Cheneyho se řídí zájmy koalice velkých ropných společností a špičkových společností amerického vojensko-průmyslového komplexu. Tyto soukromé podniky prosazují svou moc kontrolou vládní politiky Spojených států. Za tímto účelem je nutná agresivní militaristická agenda. Je zhuštěna v bývalé Cheneyho společnosti, Halliburton Inc., představující největší světovou společnost pro energetické a

geofyzikální služby v jednom, a je také největším stavitelem vojenských základen na světě.

Abychom pochopili tuto politiku je třeba se podívat, jak Cheney, ještě coby generální ředitel Halliburton, prakticky v předvečer svého viceprezidentství nahlížel na problémy budoucích ropných dodávek.

„Kde čeká hlavní výhra“: Cheneyho londýnský projev roku 1999.

Roku 1999, tedy těsně před americkými volbami, které z něj učinily nejmocnějšího viceprezidenta v historii, Cheney v projevu před kolegy z ropného průmyslu na London Institute of Petroleum mnohé odhalil. V rámci globálního přehledu předložil zástupcům největších ropných společností následující shrnutí:

„Podle některých odhadů v následujících letech dojde k průměrnému dvouprocentnímu ročnímu růstu celosvětové ropné poptávky, ruku v ruce s tříprocentním přirozeným úbytkem produkce z daných zdrojů. Znamená to, že v roce 2010 budeme potřebovat o padesát miliónů barelů denně navíc. Kde ale tuto ropu vzít? Je zjevné, že okolo devadesáti procent ropných aktivit kontrolují vlády a národní společnosti. Ropa je v základě státní obchod. I když mnohé světové oblasti nabízejí značná množství ropy, zůstává nadále místem kde leží hlavní výhra Střední východ s dvěma třetinami světové ropné produkce při nejnižších těžných nákladech. Společnosti sice touží po lepším přístupu do této oblasti, ale pokrok je pomalý. Je sice pravdou, že nové technologie, a také privatizace, a tím otevírání se řady zemí po celém světě, vytvořily pro mnoho ropných společností řadu nových příležitostí. Když se ale ohlédneme zpět na počátek 90. let vidíme, že se očekával význačný objem nových světových rezerv z oblastí, jako bývalý Sovětský svaz a Čína. Je zřejmé, že se věci nevyvinuly zcela podle očekávání. Namísto toho se bonanzou devadesátých let staly úspěšně otevřené podmořské zdroje.“

Cheneyho postřehy určitě stojí za pečlivé přečtení. Postuloval konzervativní růst celosvětové poptávky po ropě koncem současné dekády, t.j. asi za čtyři roky. Odhadoval, že svět bude muset najít zdroje, poskytující dalších 50 miliónů barelů denně. Celková současná ropná produkce se pohybuje zhruba okolo 83 miliónů barelů ropného ekvivalentu. Aby nedošlo katastrofálnímu nedostatku a následným devastujícím dopadům na globální ekonomický růst znamená to, že svět, podle Cheneyho odhadu, musí nalézt nové ropné zdroje, o objemu více než 50% denní globální těžby z roku 1999, a to zhruba do roku 2010. Toto množství představuje ekvivalent pěti nových ropných oblastí, srovnatelných velikostí se Saudskou Arábií. A to je zatraceně velká spousta nových ropných zdrojů.

Za předpokladu, že náběh nového velkého naleziště do plné produkce trvá až sedm nebo i více let a máme-li zabránit těžkým energetickým výpadkům, a šplhání cen ropy a plynu až do nebe, nezbyvá mnoho času. Cheneyho odhad navíc vycházel z příliš strážlivých odhadů objemu budoucích ropných importů Číny a Indie, dvou nejrychleji rostoucích konzumentů ropy na planetě.

Druhým pozoruhodným bodem Cheneyho londýnského projevu byla poznámka, že „místem kde čeká hlavní výhra zůstává Střední východ s téměř sedmdesáti procenty světových zásob ropy a nejnižšími náklady“. Jak ovšem výstižně poznamenal, tato „kořist“ byla v rukou národních států, nedostupná soukromým zájmům, a tím z dosahu Cheneyho Halliburtonu a jeho přátel z ExxonMobile, Chevron či Shell nebo BP.

Zemí s druhými největšími ropnými rezervami na Středním východě po Saudské Arábii, Iráku, tehdy vládl Sádám Hussein. Irán, který má nádravkem k ropným rezervám i druhé největší zásoby zemního plynu na světě, ovládala nacionalistická teokracie, nejevící žádné nadšení vůči investicím soukromých amerických společností. Ropné rezervy Kaspického bazénu byly už tehdy předmětem hořké geopolitické rozmlísky mezi Washingtonem a Moskvou.

Když se teď posuneme v čase do září 2000, do víru volební kampaně Bushe a Cheneyho, získá Cheneyho poznámka, že „ropa zůstává v základě státním, ne soukromým obchodem“, nový význam. V tomto měsíci vydali Cheney, Don Rumsfeld, Paul Wolfowitz a mnozí další, kteří se připojili k nové Bushově vládě, politický manifest pod názvem „Přestavba americké obrany“ (Re-building America's Defences). Dokument vydal subjekt nazvaný Project for the New American Century (PNAC).

Cheneyho skupina PNAC po novém prezidentském kandidátu požadovala, aby našel vhodnou záminku k vyhlášení války Iráku, umožňující jeho obsazení a převzetí přímé kontroly nad druhými největšími ropnými rezervami na Středním východě. Zpráva nepokrytě uváděla, že „okamžité ospravedlnění poskytuje nevyřešený konflikt s Irákem (sic), přičemž otázku režimu Sádáma Husseina převyšuje potřeba výrazné americké vojenské přítomnosti v Zálivu...“

Cheney se v září 2000 přihlásil k politickému dokumentu deklarujícím, že klíčová je „americká vojenská přítomnost v Zálivu“ a změna iráckého režimu, bez ohledu na to, zda je Sádám Hussein hodný či špatný nebo zlý hoch. Byl to první krok v přesunu amerických ozbrojených sil k místu „kde čeká skutečná výhra“.

Nebylo náhodou, že Cheney hned na počátku roku 2001 dostal předsednictví v prezidentské energetické komisi, kde úzce spolupracoval s přáteli z velkých ropných společností, včetně Kena Lay z Enron, s nímž byl předtím zapleten do projektu afgánského plynovodu, a také s Jamesem Bakerem III.

Žaloba podle amerického zákona o svobodném přístupu k informacím, již vznesl Sierra Club a Judicial Watch, původně s cílem získat údaje o Cheneyho roli v kalifornské energetické krizi, byla nakonec pohřbena v březnu 2003 v debatách, vedoucích k americkému bombardování a okupaci Iráku. Požadovala aby viceprezident zveřejnil všechny dokumenty a záznamy jednání ve spojitosti s jedním energetickým projektem z roku 2001.

Navzdory živé opozici Cheneyho i Bílého domu americké Ministerstvo obchodu nakonec v létě 2003 uvolnilo část těchto dokumentů. Podivné. Mezi soubory o domácím energetickém přehledu byly detailní mapy iráckých ropných polí, ropovodů, rafinérií a terminálů, stejně jako dva grafy detailně znázorňující irácké ropné a plynové projekty a „cizí uchazeče o kontrakty na irácká ropná pole“. Seznam „cizích uchazečů“ zahrnoval Rusko, Čínu a Francii, tři členy Rady bezpečnosti, kteří otevřeně nesouhlasili s udělením souhlasu OSN k americké invazi do Iráku.

Prvním aktem poválečné okupace ze strany Washingtonu bylo zneplatnění a anulování všech kontraktů mezi dosavadní iráckou vládou, Ruskem, Čínou a Francií. Irácká ropa se měla stát americkou záležitostí, obhospodařovanou americkými společnostmi nebo jejich úzkými britskými spřízněnci; prvním vítězstvím ve vysoké hře o „hlavní výhru“.

To je přesně to, o čem se Cheney zmiňoval ve svém londýnském projevu. Dostat ropné zdroje Středního východu z rukou nezávislých států do rukou kontrolovaných Američany. Vojenská okupace Iráku byla prvním podstatným krokem v americké strategii. Konečnou „hlavní výhrou“ Washingtonu je ovšem kontrola energetických rezerv Ruska.

„Hlavní výhra“ – rozložení Ruska

Washington ze zjevných vojenských a politických důvodů samozřejmě nemůže otevřeně připustit, že jeho strategickým záměrem od pádu Sovětského svazu je vytouženou „hlavní výhrou“ rozpad a rozložení Ruska a efektivní kontrola nad jeho obrovskými zdroji ropy a plynu. Ruský medvěd však nadále disponuje impozantní vojenskou silou, jakkoli polorozpadlou, a stále má své nukleární zuby.

Uprostřed devadesátých let spustil Washington promyšlený proces s cílem dostat bývalé satelity sovětů,

jednoho po druhém, nejen do Evropské unie, ale i do Washingtonem dominovaného NATO. Do roku 2004 už bylo do NATO včleněno Polsko, Česká republika, Maďarsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Bulharsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko. Gruzie byla na spadnutí. Toto překvapivé rozšíření NATO, k zděšení mnohých v západní Evropě i Rusku, ovšem bylo součástí strategie, dávno předtím deklarované Cheneyho přáteli a PNAC ve zprávě „Rebuilding America's Defences“.

V roce 1996 se člen PNAC a vrchní šéf amerického zbrojařského gigantu Lockheed-Martin, Cheneyho parťák Bruce Jackson, stal šéfem velice vlivné Washingtonské lobistické skupiny: Amerického výboru pro rozšíření NATO, později přejmenovaného na Americký výbor pro NATO.

Do výboru rovněž patřili členové PNAC, Paul Wolfowitz, Richard Perle, Stephen Hadley a Robert Kagan. Kaganovou manželkou je Victoria Nuland, která je v současné době americkým vyslancem v NATO. V letech 2000-2003 byla Cheneyho poradcem pro zahraniční politiku. Hadleyho, kovaného jestřába blízkého Cheneymu, jmenoval prezident Bush jako osobu, která nahradila Condoleezy Rice jako poradce pro národní bezpečnost.

Síť válečného štváče Cheneyho se přenesla z PNAC na klíčová místa Bushovy vlády a řídí politiku NATO a Pentagonu. Bruce Jackson a další, poté co úspěšně lobovali Kongres za rozšíření NATO o Polsko, Českou republiku a Maďarsko roku 1999, se přesunuli a začali organizovat tzv. Vilniuskou skupinu, lobující za včlenění dalších deseti bývalých členských zemí Varšavské smlouvy na ruské periferii do NATO. Jackson to nazval „Velký třesk“.

Prezident Bush ve svých stanoviscích týkajících se rozšiřování NATO opakovaně použil termín „nová Evropa“. 5. července 2002, v projevu oslavujícím vůdce Vilniuské skupiny, Bush prohlásil: „Náš národ sdílí společnou vizi nové Evropy, kde jsou svobodné evropské státy vzájemně spojeny a prostřednictvím spolupráce a partnerství tvoří společnou alianci se Spojenými státy.“

Zásluhy za včlenění pobaltských zemí a ostatních členů Vilniuské skupiny do NATO si připsal bývalý ředitel Lockheed-Martin, Bruce Jackson. Při svědectví před Senátní komisí pro zahraniční vztahy 1. dubna 2003 se označil za tvůrce konceptu „Velkého třesku“ rozšíření NATO, později přijaté Vilniuskou skupinou pobaltských a východoevropských zemí. Jak poznamenal, „Velký třesk“ počítal s přijetím těchto sedmi zemí a vyzdvihl strategické výhody tohoto rozšíření a z toho plynoucí morální (sic) výhody pro společenství demokratických zemí. Tyto teze přijalo 19. května 2000 v litevském Vilniusu za své devět nových evropských demokracií. Staly se hlavními cíli Vilniuské skupiny. Jackson mohl zmínit i přínos pro americký zbrojařský průmysl, včetně jeho starých přátel u Lockheed-Martin, vytvořením nového objemného zbrojařského odbytiště v rámci NATO na samé hranici Ruska.

Jakmile bylo dosaženo zmíněných cílů NATO, Jackson a ostatní členové lobby roku 2003 ukončili činnost Amerického výboru pro NATO, hladce přešli k dalšímu projektu a ve stejné kanceláři otevřeli novou lobistickou organizaci: Project on Transnational Democracies (Projekt nadnárodních demokracií), podle jejich vlastních prohlášení zorganizované za účelem „využit příležitosti k urychlení demokratických reforem a integrace, k níž dojde v následující dekádě v širším euroatlantickém regionu“. Jinými slovy, postarat se o řadu „barevné revoluce“ a změn režimů napříč ruskou Eurasíí. Všichni tři hlavní protagonisté Projektu nadnárodních demokracií pracují pro republikánskou stranu a Jackson a Scheunemann mají úzké vztahy s předními vojenskými dodavateli, zejména Lockheed-Martin a Boeing.

Jackson a ostatní členové PNAC a Amerického výboru pro NATO vytvořili také mocnou lobistickou organizaci Výbor pro osvobození Iráku (CLI). Poradenský sbor CLI se skládal z jestřábích demokratů, jako jsou poslanec Stephen Solarz a senátor Robert Kerrey. Ovládali ho neokonzervativci a stoupenci republikánské strany Jeane Kirkpatrick, Robert Kagan, Richard Perle, William Kristol a bývalý ředitel CIA James Woolsey. Čestnými předsedy byli senátor Joe Lieberman (D-CT) a John McCain (R-AZ). Jackson popisoval, že ho přátelé v Bílém domě požádali, aby v roce 2002 vytvořil CLI, zopakoval úspěch, jehož dosáhl tlakem na rozšíření NATO a vytvořil strukturu vládní kampaně k přesvědčení Kongresu a veřejnosti aby podpořily válku. „Lidé v Bílém domě říkali: „Potřebujeme vás, abyste co se týče Iráku udělal totéž, co jste udělal pro NATO“, uvedl Jackson v rozhovoru z 1. ledna 2003 pro časopis American Prospect.

Stručně řečeno, obklíčení Ruska zeměmi NATO, barevné revoluce napříč Eurasíí a válka v Iráku jsou součástí jedné a téže komplexní americké geopolitické strategie, s konečným cílem jednou provždy rozložit Rusko jako potenciálního rivala výhradní americké velmocenské hegemonie. Primárním cílem této strategie je Rusko – ne Irák, ani Irán.

V průběhu uvítacího ceremoniálu v Bílém domě u příležitosti přijetí nových členů NATO v roce 2004 prezident Bush poznamenal, že posílání NATO se nyní rozšířilo daleko za perimetr aliance. „Členství v NATO dosáhlo až k zemím Středního východu, aby posílily naši schopnost bojovat proti teroru a přispěly k naší společné bezpečnosti,“ řekl. Ale posláním NATO teď bude více, než jen globální bezpečnost. „Nyní hovoříme o tom, jak podpořit a rozšířit svobodu v rámci širšího Středního východu,“ dodal Bush. Svoboda v tomto smyslu znamená držet se kolejí Washingtonem kontrolovaného NATO.

Konec Jelcinovy éry však mírně rozhodil americké plány. Putin se začal pomalu a opatrně projevovat jako dynamická národní síla oddaná přestavbě Ruska, která má následovat období drancování země kombinovanou činností západních bank a zkorumpovaných ruských oligarchů řízených IMF.

Ruská ropná produkce vzrostla od kolapsu Sovětského svazu tou měrou, že v období americké války v Iráku (2003) bylo Rusko druhým největším světovým producentem ropy hned po Saudské Arábii.

Skutečný význam aféry kolem Jukos

Roku 2003, za vlády Vladimíra Putina, došlo v nové ruské energetické geopolitice k rozhodující události. Bylo to přesně v době, kdy dal Washington brutálně najevo, že hodlá militarizovat Irák a Střední východ, bez ohledu na světové protesty a OSN.

Abychom správně pochopili ruskou energetickou geopolitiku, je velmi důležité sestavit si stručný přehled událostí kolem senzačního zatčení ruského miliardářského oligarchy Michaila Chodorkovského (v říjnu 2003) a následného zestátnění jeho obřího ropného seskupení Jukos.

Chodorkovský byl zatčen na letišti v Novosibirsku 25. října 2003 Úřadem ruského vrchního prokurátora na základě obvinění s daňových úniků. Na základě těchto obvinění zmrazila Putinova vláda akcie Jukos Oil. Pak vůči Jukos podnikla další kroky, které vedly ke kolapsu jejich cen.

O čem se západní média, která obvykle vykreslovala akce Putinovy vlády jako návrat k metodám sovětské éry, takřka nezmiňovala bylo to, co spustilo Putinovu dramatickou akci.

Chodorkovský byl zatčen pouhé čtyři týdny před rozhodujícími volbami do ruské Dumy, kde se mu za použití jeho nezměrného bohatství podařilo koupit hlasy zajišťující většinu. Kontrola Dumy byla prvním Chodorkovského krokem v plánu kandidovat v nastávajícím roce v prezidentských volbách proti Putinovi. Vítězství v Dumě by umožňovalo pozměnit ve svůj prospěch volební zákon, a také pozměnit Dumě předložený kontroverzní „Zákon o podzemních zdrojích“. Tento zákon by zabránil Jukosu a ostatním soukromým společnostem získat kontrolu nad nerostnými zdroji, a bránil i stavbám soukromých produktovodů nezávislých na ropovodech a plynovodech patřících ruskému státu.

Chodorkovský tým porušil Putinovi daný slib oligarchů, který jim umožnil ponechat si svá aktiva – de facto ukradená státu v podvodných aukcích v období za Jelcina – jestliže zůstanou mimo ruskou politiku a vrátí část

ukradených peněz. Chodorkovský, nejmočnější oligarcha té doby, sloužil jako nástroj toho, z čeho se vyklubal zjevný, Washingtonem podporovaný puč proti Putinovi.

K Chodorkovského zatčení došlo po jeho neveřejném setkání s viceprezidentem Dickem Cheneyem (14. července 2003).

Po setkání s Cheneyem započala jednání o převzetí významného podílu v Jukos, který se měl pohybovat mezi 25% a 40% firmami ExxonMobil a ChevronTexaco, z níž přišla Condi Rice. To ve skutečnosti mělo poskytnout Chodorkovskému ochranu před možným vměšováním Putinovy vlády, protože by došlo k provázání Jukos s americkými ropnými giganty, a tím i Washingtonem. Washington by pak prostřednictvím amerických ropných společností mohl de facto vetovat výstavbu budoucích ruských ropovodů, plynovodů a ropné kontrakty. Den před svým říjnovým zatčením za daňové úniky Chodorkovský jednal v Moskvě s George H. W. Bushem, zastupujícím mocnou a tajemnou Carlyle Group. Probírali poslední detaily nákupu akcií Jukos americkými firmami.

Jukos tehdy rovněž předložil nabídku na odkoupení firmy Sibněft Borise Berezovského, dalšího z oligarchů Jelcinovy éry. Jukos-Sibněft, by pak s 19,5 miliardami barelů ropy a zemního plynu vlastnil druhé největší rezervy ropy a plynu na světě, hned po ExxonMobil. Z hlediska produkce by byl Jukos-Sibněft čtvrtou největší firmou na světě s těžbou 2,3 milionů barelů denně. Nákup Jukos-Sibněft ze strany Exxon a Chevron by znamenal doslova energetický státní převrat. Věděl to Cheney, věděl to Bush a věděl to i Chodorkovský.

Ale věděl to především Vladimír Putin a jednal rozhodně, aby tomu zabránil.

Chodorkovský si vytvořil velmi působivé vazby k anglo-americkým mocenským strukturám. Podle vzoru nadace Open Society svého blízkého přítele George Sorose založil filantropickou nadaci Open Russia Foundation. Ve výboru ORF byli i Henry Kissinger a jeho přítel Jacob Lord Rothschild, potomek londýnské bankovní rodiny a své místo tam měl také bývalý americký velvyslanec v Moskvě Arthur Hartman.

Krátce po Chodorkovského zatčení zveřejnil Washington Post, že uvězněný ruský miliardář požádal Stuarta Eizenstata – bývalého náměstka ministra financí, náměstka ministra zahraničí a náměstka ministra obchodu za Clintonovy vlády – aby se ve Washingtonu zasadil za jeho osvobození. Chodorkovský bezesporu měl hluboce vypracované vztahy k anglo-americkým vládnoucím strukturám.

Následné protesty západních médií a představitelů, obviňujících Rusko z návratu ke komunistickým praktikám a hrubé silové politice, pohodlně ignorovaly fakt, že Chodorkovský nebyl žádné neviňátko. Chodorkovský jednostranně přerušil kontrakt s British Petroleum. BP byl partnerem Jukosu a investoval 300 milionů dolarů do vrtů na velmi slibném sibiřském ropném poli Pribskoje.

Jakmile BP dokončila vrtu vystrnadil ji Chodorkovský gangsterskými metodami, které by byly ve většině rozvinutých zemích nezákonné. Roku 2003 už ropná produkce v Pribskoje dosahovala 129 milionů barelů s tržním ekvivalentem asi 8 miliard dolarů. Ještě předtím, roku 1998, kdy IMF poskytl Rusku miliardy aby zabránil kolapsu rublu, převedla Chodorkovského banka Menatep neuvěřitelných 4,8 mld dolarů z fondů IMF do rukou několika vybraných partnerů, mezi nimiž bylo i několik amerických bank. Protestní vriskání z Washingtonu po Chodorkovského zatčení tedy bylo falešné, ne-li přímo pokrytecké. Viděno očima Kremlu byl Washington přistižen s tlustými prsty v cizí kapse.

Extempore Putin – Chodorkovský signalizovalo rozhodný obrat Putinovy vlády k přestavbě Ruska a budování strategické obrany proti útoku vedenému Cheneyem a jeho britským přítelem Tony Blair. To vše probíhalo v kontextu s nestydatým americkým zábohem Iráku, a po prohlášení Bushovy vlády, jímž USA jednostranně zrušily závazky vůči Rusku v rámci smlouvy ABM, aby mohly pokračovat ve vývoji protiraketové obrany, kterýžto akt nemohl být v Moskvě chápán jinak, než jako nepřátelský postup proti ruské bezpečnosti.

V roce 2003 skutečně nebyly potřebné nijak zvláštní znalosti o vojenské strategii k zjištění, že pentagonští ještřábi a jejich spojenci ve vojenském průmyslu a ropných společnostech sdíleli vizi o Spojených státech nevázaných žádnými mezinárodními dohodami, samozřejmě jednajících v rámci jimi definovaných zájmů. Jejich doporučení zveřejnil jeden z mnoha washingtonských mozkových trustů. Ihned po převzetí moci Bushem a Cheneyem (v lednu 2001) zveřejnil The National Institute for Public Policy (NIPP) „Principy a požadavky pro americké jaderné síly a kontrolu zbraní“. Dokument požadující jednostranné americké ukončení redukce počtu jaderných zbraní podepsalo 27 vysokých představitelů bývalých a současných vlády. Na seznamu je i jméno dnešního Bushova poradce pro národní bezpečnost (Stephen Hadley); náměstka ministra obrany (Stephen Cambone), a je zde také admirál James Woolsey, bývalý šéf CIA a předseda washingtonské neziskové organizace Freedom House. Freedom House sehrála zásadní roli v Američany sponzorované ukrajinské „oranžové“ a všech ostatních „barevných revolucích“ v zemích bývalého Sovětského svazu.

Na tyto události brzy navázala Washingtonem financovaná série skrytých pokusů o destabilizaci řady Moskvě blízkých vlád na ruské periferii. Zahrnovaly i gruzínskou „růžovou revoluci“ (v listopadu 2003), která zbavila moci Eduarda Ševardnadze ve prospěch mladého a pro NATO orientovaného prezidenta Michaila Saakishviliho, vystudovaného ve Spojených státech. Sedmatřicetiletý Saakishvili příhodně podpořil výstavbu ropovodu Baku-Tbilisi-Ceyhan, který má omezit kontrolu Moskvy nad ropovody s kaspickou ropou z Ázerbájdžánu. Od nástupu Saakishviliho udržují Spojené státy s Gruzíí úzké vztahy. Gruzínské jednotky mají americké vojenské poradce a Washington poskytl milióny dolarů na přípravu Gruzie pro vstup do NATO.

Po gruzínské růžové revoluci zorganizovaly v listopadu 2004 Woolseyho Freedom House, National Endowment for Democracy (NED), Soros Foundation a ostatní Washingtonem podporované nevládní organizace drze provokativní „oranžovou revoluci“ na Ukrajině. Cílem tohoto převratu bylo instalovat režim podporující vstup do NATO pod sporným prezidentstvím Viktora Juščenka v zemi strategicky schopné narušit tok v hlavních ropovodech a plynovodech z Ruska do západní Evropy. Washingtonem podporovaná „demokratická opoziční hnutí“ v sousedním Bělorusku rovněž začala dostávat miliónové dary v dolarech od Bushovy vlády, současně s Kirgizstanem, Uzbekistánem a dalšími bývalými sovětskými republikami, jistě jen čistou náhodou tvořícími bariéru vůči potenciálním energetickým produktovodům mezi Čínou a Ruskem a bývalými sovětskými státy, jako např. Kazachstán...

V centru amerických tahů je kontrola energie, ropovodů a plynovodů. Nelze se divit, že někteří lidé v Kremlu, a především sám Vladimír Putin, získali podezření, že nový texaský společník ve zbraní, George W. Bush, s Putinem ve skutečnosti hovořil „rozeklaným jazykem“, jak by konstatovali indiáni.

Koncem roku 2004 bylo v Moskvě už jasné, že se naplno rozběhla další studená válka, tentokrát v oblasti strategické kontroly energetických zdrojů a jednostranné jaderné nadvlády. Z nezaměnitelného vzorce akcí podniknutých Washingtonem od rozpuštění Sovětského svazu bylo jasné, že hlavním cílem USA v konfrontaci s Eurasií není Čína ani Irák ani Irán. Konečným geopolitickým cílem Washingtonu je kompletní rozklad Ruska, jediné eurasijské země schopné zorganizovat efektivní aliance prostřednictvím svých obrovských zdrojů ropy a plynu. To ale samozřejmě nikdy nemohlo být vysloveno veřejně.

Po roce 2003 se Putin a ruská zahraniční politika, obzvláště energetická, navrátil k základnímu konceptu geopolitiky „mateřské pevniny“ sira Halforda Mackindera, tvořící od roku 1946 základ sovětské strategie v

průběhu studené války.

Putin udělal řadu obranných tahů, aby vůči stále zjevnější washingtonské politice obkličování a oslabování Ruska obnovil alespoň udržitelnou rovnováhu své země. Tento úkol mu o něco zjednodušily následné strategické chyby Američanů. Když se bank na obou stranách navýšil – NATO i Rusku – vykročilo Putinovo Rusko od prosté obrany k nové dynamické ofenzivě, aby si zajistilo bezpečnější a životaschopnější geopolitickou pozici za použití energie jako páky.

Mackinderovo srdce pevniny a Brzezinského šachová partie

Zde je nezbytně nutné porozumět historickému pozadí pojmu „geopolitika“. V roce 1904 přednesl britský geograf Halford Mackinder před londýnskou Royal Geographic Society v Londýně projev, který měl změnit historii. V projevu nazvaném „Stěžejní geografický bod historie“ se Mackinder pokusil definovat vztahy mezi regionální geografii států – jeho topografií, vazbou na moře nebo pevninu či klima – a jeho politikou a postavením ve světě. Postuloval dvě základní skupiny mocností: námořní, včetně Británie, Spojených států a Japonska, a velké pevninské mocnosti Eurasie, které dokázaly rozvojem železnice sjednotit velké pevninské oblasti a učinit je nezávislými na moři.

Pro Mackindera, zaníceného protagonistu Impéria, bylo pro pokračování hegemonie Britského impéria po první světové válce nezbytně nutné za každou cenu zabránit sblížení zájmů národů východní Evropy – Polska, Československa, Rakousko-Uherska – a ruským „srdcem eurasijské pevniny“ neboli, jak tomu také říkal, „stěžejního geografického bodu“. Po mírových rozhovorech z Versailles shrnul své myšlenky do proslaveného rčení:

„Kdo ovládá východní Evropu ovládá srdce pevniny;
Kdo ovládá srdce pevniny ovládá světový ostrov;
Kdo ovládá světový ostrov ovládá svět.“

Mackinderovým „srdcem pevniny“ je klíčová oblast Eurasie a „světovým ostrovem“ celá Eurasie, včetně Evropy, Středního východu a Asie. Ve Velké Británii, která nikdy nebyla součástí kontinentální Evropy, viděl samostatnou námořní mocnost. Mackinderova geopolitická perspektiva ovlivnila vstup Británie do velké války v roce 1914 i její vstup do druhé světové války. Počínaje rokem 1943 formovala kalkulované Churchillovy provokace vůči stále paranoidnějšímu Stalinovi, jimiž lákal Rusko do stavu známého jako studená válka.

Z perspektivy Spojených států se během celé studené války (v letech 1946-1991) jednalo pouze o kontrolu Mackinderova světového ostrova, konkrétně o to jak zabránit tomu, aby ji nezískaly samotné národy eurasijské pevniny se srdcem v Rusku. Ukazuje to i pohled na mapu s polární projekcí amerických vojenských spojení z dob studené války: Sovětský svaz byl geopoliticky izolován a bylo mu bráněno v jakémkoli významnějším propojení se západní Evropou, Středním východem či Asií. Studená válka byla o ruském snažení obejít železnou oponu spuštěnou NATO.

Bývalý americký poradce pro národní bezpečnost Zbigniew Brzezinski, v práci napsané v post-sovětské éře v roce 1997, se výslovně odvolává na Mackinderovu geopolitiku, když popisuje základní strategický cíl Spojených států udržet Eurasii od možného sjednocení do koherentního ekonomického a vojenského bloku či protíváhy vůči jediné zemi se statutem supervelmoci, Spojených států.

Abychom pochopili cíle americké zahraniční politiky od počátku prezidentství Bush-Cheney (2001), je užitečné citovat z Brzezinského odhalujícího článku v newyorských „Foreign Affairs“ Výboru pro zahraniční vztahy (CFR), vydaný září/říjen 1997:

“Eurasie je domovem většiny světových politicky asertivních a dynamických států. Všichni historičtí uchazeči o světovou nadvládu pocházeli z Eurasie. Jsou zde nejlidnatější světoví aspiranti na regionální hegemonie, Čína a Indie stejně tak, jako všichni potenciální političtí nebo ekonomičtí vyzývatele americké nadvlády. Po Spojených státech je zde dalších šest následujících největších ekonomik investujících do zbrojení stejně tak, jako všechny obecně známé jaderné mocnosti, až na jednu výjimku s utajeným jaderným programem. Eurasie má 75% populace, 60% hrubého národního produktu a 75% energetických zdrojů planety. Její souhrnný mocenský potenciál americký zastiňuje.

Eurasie je klíčový světový superkontinent. Mocnost dominující Eurasii by byla schopná aplikovat rozhodující vliv na dva ze tří světových ekonomicky produktivních regionů, západní Evropu a východní Asii. Už letmý pohled na mapu ukazuje, že země dominující Eurasii bude téměř automaticky kontrolovat Střední východ i Afriku. Jelikož Eurasie představuje rozhodující geopolitickou šachovnici, je nepostačující utvářet jednu politiku pro Evropu a jinou pro Asii. To, co se stane s distribucí moci na eurasijském kontinentu, bude mít rozhodující vliv na americkou globální nadvládu...”

Pokud vezmeme za slovo washingtonského стратега Brzezinského a začneme vnímat axiomy Halforda Mackindera jako základní hybný motiv anglické, a později americké zahraniční politiky po více než století, začne být jasné proč se reorganizovaný ruský stát za prezidentství Vladimíra Putina dal do pohybu, aby odolal předehráv a neskrývaným pokusům o rozložení, subvencovaných Washingtonem pod zástěrkou demokracie. Co Putin použil k vyztužení ruské obrany? Jedním slovem: energie.

Ruská energetická geopolitika

Současné Rusko, vyjádřeno celkovou životní úrovní, úmrtností a ekonomickou prosperitou, není mocností světového formátu. Z energetického pohledu je to ovšem kolos. Co se týče území je stále největším celonárodním pevninským státem na světě, rozprostírajícím se od Pacifiku až k hranám Evropy. Má rozsáhlé území, rozsáhlé přírodní zdroje, k nimž patří největší světové zásoby zemního plynu, zdroje energie, který je dnes v hledáčku hlavních globálních mocenských hráčů. Navíc je jedinou silou této planety schopnou vojensky čelit Spojeným státům, i přes kolaps Sovětského svazu a zhoršení stavu ozbrojených sil.

V Rusku je více než 130 000 ropných studní a okolo 2000 prozkoumaných ropných a plynových depozit, z nichž asi 900 není využíváno. Ropné rezervy odhadované na 150 miliard barelů jsou pravděpodobně srovnatelné s Irákem. Mohly by být mnohem větší, ale doposud nejsou využity kvůli potížím s vrty v některých odlehlých arktických oblastech. Průzkum těchto oblastí se stal ekonomickým teprve kvůli cenám ropy překračujícím 60 dolarů za barel.

Momentálně mohou být ruské ropné produkty exportovány na zahraniční trhy třemi cestami: severní cestou do západní Evropy přes Baltské a Černé moře; z Dálného východu do Číny nebo Japonska a na východoasijské trhy. Rusko má ropné terminály na Baltu v Petrohradě a nově rozšířený terminál v Primorsku. Ve výstavbě jsou další: ve Vladivostoku, zálivu Batarejna a Ust'-Luga.

Ruským státem vlastněná síť plynovodů, takzvaný „jednotný systém přepravy plynu“, zahrnuje rozsáhlou síť potrubí a kompresních stanic, táhnoucích se napříč Ruskem více než 150 000 kilometrů. Ze zákona je může využívat jen státem vlastněný Gazprom. Tato síť, mimo samotné ropy a zemního plynu, je pravděpodobně nejcennějším aktivem ruského státu. Zde je srdce Putinovy nové geopolitiky spočívající na zemním plynu a jádru konfliktu se západními ropnými a plynárenskými společnostmi, stejně jako s Evropskou unií, jejímž komisařem pro energetiku je Andras Piebalgs z nového členského státu NATO Lotyšska, dříve součásti SSSR.

Když v Moskvě začalo být roku 2001 jasné, že Washington nachází cestu jak získat pobaltské státy pro NATO, podpořil Putin výstavbu velkého ropného přístavu na ruském pobřeží Baltského moře v Primorsku nákladem 2,2 mld dolarů. Tento projekt, známý jako Baltský systém ropovodů (BPS), značně snížil exportní závislost Ruska na Lotyšsku, Litvě a Polsku. Baltická je hlavní ruskou exportní trasou, již proudí ropa z ruské Západosibiřské a Timan-Pečorské provincie na západ do Primorského přístavu v ruské části Finského zálivu. BPS otevřený v březnu 2006 má denní kapacitu více než 1,3 miliónu barelů ropy směřující z Ruska na

západoevropské a další trhy.

V tomtéž měsíci, březnu 2006, byl předsedou rusko-německého konsorcia budujícího plynovodu, táhnoucí se asi 1200 km pod hladinou Baltského moře, jmenován bývalý německý kancléř Gerhard Schröder. Majoritním akcionářem v projektu North European Gas Pipeline (NEGP) je s 51% ruským státem vlastněný Gazprom, největší plynářská společnost na světě. Německé společnosti BASF a E.ON se podílejí po 24,5%. Projekt s odhadovanými náklady 4,7 mld euro byl započat koncem roku 2005 a propojí plynový terminál v ruském přístavním městě Vyborg na Baltu poblíž Petrohradu s baltským městem Greifswald ve východním Německu. Aby bylo možné plynovod zásobovat bude v rámci joint-venture mezi Gazpromem a BASF rozvinuto Južno-ruskoje plynové pole na západní Sibiři. Tento poslední významný akt Gerharda Schrödera jako kancléře vyvolal hlasité protesty prowashingtonské polské vlády stejně tak jako Ukrajiny, kteří tak ztratili kontrolu nad tranzity z Ruska. I přes úzké vazby na Bushovu vládu byla kancléřka Angela Merkel nucena těžce polknout a projekt akceptovat. Německý průmysl zkrátka závisí na ruských energetických importech. Rusko je zdaleka největším dodavatelem zemního plynu do Německa.

Gigantické ložisko plynu Štokman v ruském sektoru Barentsova moře, severně od přístavu Murmansk, se nakonec rovněž stane součástí dodávek plynu NEGP. Po dokončení bude NEGP dvěma paralelními plynovody dodávat Německu dalších až 55 miliard krychlových metrů ruského plynu.

V dubnu 2006 Putinova vláda oznámila, že přikročuje k první fázi výstavby ropovodu východní Sibiř-Tichý oceán (ESPO), dlouhého ropovodu směřujícího z Taišet v Irkutské oblasti poblíž jezera Bajkal ve východní Sibiři do zálivu Pěroveň na ruském pacifickém pobřeží, za více než 11,5 mld dolarů. Výstavbu realizuje Transněft, společnost vlastněná ruským státem. Po dokončení bude denně přečerpávat až 1,6 milionů barelů ze Sibiře na ruský Dálný východ a odtud do po energii lačnické asijské oblasti Pacifiku, především do Číny. První úsek má být dokončen na sklonku roku 2008. Navíc Putin oznámil plány na výstavbu ropné rafinerie na řece Amur poblíž čínských hranic na ruském Dálném východě, což má umožnit prodej rafinovaných produktů do Číny a na asijské trhy. V současné době se sibiřská ropa dostává k Pacifiku pouze po železnici.

Trasa Taišet-Pěroveň maximalizuje ruské národní strategické výhody a zároveň se postará o ropné exporty do Číny a Japonska. V budoucnu bude země schopná exportovat ropu do Japonska přímo z přístavu Nachodka. Japonsko závislé na ropných dovozech se zoufale snaží najít nové, bezpečné ropné zdroje mimo nestabilní Střední východ. ESPO může dodávat ropu i do Severní a Jižní Koreje vybudováním odboček do těchto zemí z Vladivostoku a ropovodem mezi Blagověščenskem a Daqingem do Číny. Taišetská trasa poskytuje jasné zájem pro energetickou spolupráci mezi Ruskem a Čínou, Japonskem a dalšími zeměmi Dálného východu.

Sachalin: Velký Olej v ruských otěžích

Koncem září 2006 došlo k zdánlivě malé neshodě, která však vyústila ve stažení ekologického povolení Royal Dutch Shell při projektu na zkapaňování zemního plynu Sachalin II, který měl koncem začít dodávat LPG do Japonska, Jižní Koreje a ostatním zákazníkům. Shell je hlavním partnerem v anglo-japonském projektu rozvoje těžby ropy a zemního plynu na velkém ruském ostrově Sachalin, ležícím severně od japonského Hokkaidó.

V tutéž dobu Putinova vláda oznámila, že ekologické požadavky nesplňuje ani ExxonMobil ve svém ropném terminálu De Kastri, stavěném na Sachalinu jako součást projektu Sachalin I. Pole Sachalin I podle odhadu obsahuje 8 miliard barelů ropy a značný objem plynu, což se vyjádřeno v geologické terminologii rovná vzácnému objevu obrovského supernaleziště.

Počátkem 90. let Jelcinova vláda v zoufalém pokusu o přilákání potřebného investičního kapitálu a technologií do oblasti využití ruských ropných a plynových zásob v době kdy byla v potížích a cena ropy nízká. Před svým neslavným odchodem Jelcin zaručil americkým a ostatním velkým západním ropným hráčům velkorysá těžební práva k dvěma velkým ropným projektům, Sachalin I a Sachalin II. V rámci tzv. PSA neboli Dohody o sdílení produkce, získal ExxonMobil, hlavní partner projektu Sachalin I, bezdaňovou ruskou koncesi.

Podle podmínek PSA, typických pro vztahy velkých anglo-amerických ropných společností se slabými zeměmi třetího světa, musela ruská vláda naopak platit za ropná a plynová práva formou části svého podílu z případné produkce ropy a plynu. Ale první kapka ropy by do Ruska přitekla až po pokrytí veškerých nákladů projektu. PSA byla původně vymyšlena Washingtonem a velkými ropnými společnostmi k usnadnění výhodné kontroly nad velkými projekty v zemích třetího světa. Hlavní americké ropné společnosti (spolupracující s Institutem Jamese Bakera, který roku 2001 napsal základ pro Energy Task Force Review Dicka Cheneyho) skryté za fasádou iráckým státem vlastněné ropné společnosti, použily podmínek PSA k obnovení kontroly nad iráckou ropnou produkcí.

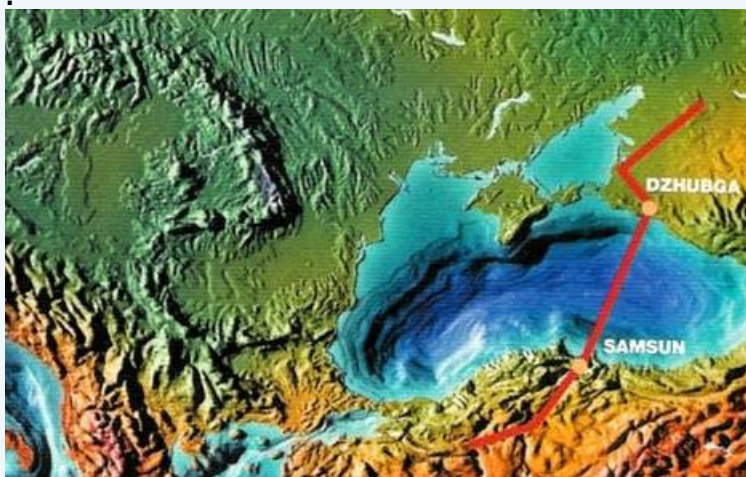
Krátce předtím, než mu ruská vláda oznámila, že jeho terminál na Sachalinu má problémy, oznámil ExxonMobil další navýšení nákladů projektu. Firma jejímž právníkem je James Baker III, blízký Blému domu Bushe-Cheneyho, oznámila nárůst nákladů o 30%, což by podle PSA ještě více oddálilo jakýkoliv ruský podíl na dodávkách. Tato zpráva přišla těsně předtím kdy se ExxonMobil chystal otevřít ropný terminál De Kastri na Sachalinu. Ruské Ministerstvo pro životní prostředí a Agentura pro využití podzemních zdrojů znenadání oznámily, že terminál „nesplňuje ekologické požadavky“ a údajně zvažují pozastavení produkce ExxonMobil jako takové.

V rámci další PSA drží práva na ropné a plynové zdroje v oblasti Sachalin II a výstavbu prvního ruského projektu na zkapaňování zemní plyn britský Royal Dutch Shell. Projekt v hodnotě 20 mld dolarů zaměstnává přes 17 000 lidí a je z 80% dokončen. Tento největší integrovaný ropný a plynový projekt na světě zahrnuje první ruskou mimopobřežní ropnou produkci, stejně jako první ruskou mimopobřežní integrovanou plošinu pro těžbu plynu.

Jasně tahy ruské vlády proti ExxonMobil a Shell byly v branži interpretovány jako pokus, jímž se Putinova vláda pokouší o znovuzískání kontroly nad ruskými ropnými a plynovými zdroji, jichž se Rusko vzdalo za Jelcinovy éry. Je to v souladu s Putinovou novou energetickou strategií.

Rusko-turecký plynový projekt Blue Stream

V listopadu 2005 dokončil ruský Gazprom poslední etapu 1213 kilometrů dlouhého plynovodu Blue Stream v hodnotě 3,2 mld dolarů. Tento projekt přivádí plyn z plynového pole Krasnodar, který vede podvodním plynovodem pod hladinou Černého moře do terminálu Durus poblíž Samsun na tureckém černoomořském pobřeží. Odtud je ruský plyn dodáván do Ankary. Po dosažení plné kapacity (2010) sem bude ročně přivádět odhadem 16 miliard krychlových metrů plynu.

Gazprom nyní projednává transit ruského plynu do jihoevropských zemí a východního Středomoří, včetně nových kontraktů a nových objemů dodávaného plynu. Řecko, jižní Itálie a Izrael, ti všichni jsou nějakou formou v jednání s Gazpromem o připojení k plynovodu Blue Stream odbočkami v Turecku. Nyní se projednává nová trasa pro dodávky plynu – zeměmi východní a střední Evropy. Pracovní název tohoto projektu je Jihoevropský plynovod. Hlavním cílem je vybudování nového systému pro transport plynu, jak Ruskem tak i za pomoci třetích zemí.

Shrnutí a potvrzení, kromě rostoucích ambicí Gazpromu vstoupit na rychle se rozvíjející trh se zkapalněným zemním plynem v celosvětovém měřítku, je energie, ropa, plyn a jaderné technologie, hlavní oblastí ruského snažení vybudovat v předzvěsti nastávajícího střetu se Spojenými státy novou ekonomickou alianci po celé Eurasii.

Americký plán „nukleární převahy“

Klíčem k úspěchu Putinova Ruska je jeho schopnost uhájit svou eurasijskou energetickou strategii pomocí věrohodného vojenského zastrašení, aby tak mohlo čelit již zřejmým vojenským plánům Washingtonu, v známých v terminologii Pentagonu jako celospektrální převaha.

V článku „Vzestup americké nukleární převahy“ publikovaném ve věstníku newyorského CFR „Foreign Affairs“ (březen/duben 2006), tvrdí autoři Kier Lieber a Daryl Press následující:

„Dnes, poprvé za téměř 50 let, stojí Spojené státy na prahu dosažení nukleární nadvlády. Pro Spojené státy bude pravděpodobně již brzy možné zničit primárním úderem ruský a čínský nukleární arzenál s dalekým dosahem. Tento dramatický posun v rovnováze nukleárních sil vychází z řady zlepšení v americkém jaderném systému, rychle se ztenčujícího ruského arzenálu a hlemýžďího tempa při modernizaci čínských jaderných sil. Pokud se politika Washingtonu nezmění nebo Moskva a Peking nepodniknou kroky k navýšení a připravenosti svých ozbrojených sil, budou Rusko a Čína – a celý zbytek světa – žít mnoho dalších let ve stínu americké nukleární převahy.“

Autoři tvrdí, a oprávněně, že se ruský strategický nukleární arzenál od kolapsu Sovětského svazu v roce 1991 „prudce upadá“. Rovněž vyvozují, že Spojené státy sledují a už po nějaký čas usilují o dosažení globální nukleární nadvlády. Národní bezpečnostní strategie Bushovy vlády v září 2002 explicitně uvádí, že oficiální americkou politikou bylo dosáhnout globální vojenské nadvlády, což je dnes, s ohledem na akce Washingtonu po událostech ze září 2001, zpráva netěšící řadu zemí.

Jedním z prioritních projektů ministra obrany Rumsfelda bylo vybudování multimiliardové americké protiraketové obrany, což bylo americkým voličům prodáno jako „obrana proti možným teroristickým útokům“. Ve skutečnosti, jak bylo otevřeně přiznáno v Moskvě a Pekingu, je namířena pouze proti dvěma skutečným nukleárním mocnostem, Rusku a Číně.

Jak zdůrazňuje článek ve Foreign Affairs, „typ protiraketové obrany, kterou Spojené státy mohou hodnověrně nasadit, má význam především v ofenzivním a ne defenzivním smyslu – jako doplněk amerického prvního úderu, nikoli jako autonomní štít. Pokud by Spojené státy provedly nukleární útok na Rusko (nebo Čínu), cílové

zemí by zůstal jen malý zbytkový arzenál – pokud vůbec něco. V tomto případě by dokonce i relativně malý nebo neefektivní systém protiraketové obrany mohl být více než dostatečný k odrazení jakéhokoli odvetného úderu, protože zdevastovanému nepříteli by zbylo jen málo hlavíc a klamných cílů“.

V souvislosti s činností Spojených států, které aktivně přesunuly jednotky partnerů v NATO do Afganistanu a nyní Libanonu a aktivně podporují bývalý stát SSSR, Gruzii, dnes klíčovou pro kaspický ropovod Baku-Tbilisi-Ceyhan, ve snahách o připojení k NATO a odsunu Putinových jednotek, není divu, že se Moskva cítí poněkud znepokojena slibů amerického prezidenta o šíření demokracie po Američany definovaném „širším Středním východě“. Samotný termín „širší Střední východ“ je výtvozem různých Cheneymu blízkých washingtonských mozkových trustů, včetně jeho PNAC, a vztahuje se na nearabské země, jako Turecko, Irán, Izrael, Pákistán, Afghanistan, středoaasijské země (bývalé části SSSR) a Azerbajdžan, Gruzii a Arménii. Prezident Bush tento termín ve vztahu k dané oblasti, zahrnuté ve washingtonském projektu „šíření demokracie“ v tomto regionu, poprvé oficiálně použil na summitu G-8 v létě 2004.

Ruské ministerstvo zahraničí 3. října varovalo, že Rusko „podnikne nezbytné kroky“ jestliže budou v Polsku umístěny prvky nového amerického protiraketového systému. Polsko je nyní členem NATO. Jeho ministr obrany Radek Sikorski dříve pracoval v AEI, washingtonském jestřábím mozkovém trustu Richarda Perle. Byl rovněž výkonným ředitelem New Atlantic Initiative, projektu zaměřeného na vtažení zemí bývalé Varšavské smlouvy do NATO pod rouškou šíření demokracie. Spojené státy, via NATO, budují Evropský protiraketový obranný systém.

Jediným možným cílem takového systému je Rusko, ve smyslu umožnění úspěšného primárního úderu Spojeným státem. Dokončení Evropského obranného protiraketového systému, militarizace celého Středního východu, obklíčení Ruska a Číny propojenou sítí nových amerických vojenských základů, mnohých z nich vybudovaných pod rouškou „války proti teroru“, to vše se nyní Kremlu jeví jako součást vědomé americké strategie snahy o celospektrální nadvládu. Pentagon to nazývá „eskalací převahy“, schopnosti zvítězit v jakkoli vedené válce, včetně nukleární.

Vojenský status Moskvy

Moskva tváří v tvář stále zřejmější realitě nebyla tak docela pasivní. V projevu o stavu země v květnu 2003 hovořil Vladimír Putin o posílení a modernizaci prostředků ruského nukleárního zastrašení pomocí nových typů zbraní určených pro ruské strategické síly, které „zajistí dlouhodobou obranyschopnost Ruska i jeho spojenců“. Rusko, v okamžiku kdy Bushova vláda jednostranně odstoupila od Smlouvy o antiraketách, čímž de facto anulovala dohodu Start II, přerušilo proces stahování a likvidace raket SS-18.

Rusko nikdy nepřestalo být potentním subjektem produkujícím jedinečné vojenské technologie – je to trend trvající od doby jeho vzniku jako moderního státu. Zatímco jeho armáda, námořnictvo a letectvo jsou v žalostném stavu, prvky umožňující obrození vojenské moci Ruska jsou stále tady. Rusko na různých mezinárodních veletrzích neustále vystavuje svou špičkovou vojenskou techniku a efektivně předvádí její možnosti.

I přes finanční a ekonomické potíže Rusko i nadále produkuje jedinečné vojenské technologie, jak uvádí ve své analýze z r. 2004 washingtonský Power nad Interest News Report (PINR). Jedním z největších úspěchů po rozpadu Sovětského svazu byl obrněný transportér BMP-3, jenž před západními bojovými vozidly upřednostnily Spojené arabské emiráty a Omán.

O ruském systému protivzdušné obrany S-300 a jeho mnohem výkonnějším nástupci S-400 se říká, že jsou mnohem účinnější než americký systém Patriot. Ke kdysi plánovanému vojenskému cvičení, při němž měly být porovnány S-300 ovšem nedošlo, takže nadřazenost tohoto ruského komplexu nad americkým zůstává sice nepochybnitelným, ale přesto neprokázaným tvrzením. Další položkou na seznamu jsou vojenské vrtulníky řady Kamov-50 využívající přelomových špičkových technologií a taktik, což z nich činí sílu srovnatelnou s tím nejlepším, co mají Američané k dispozici. Potvrzují to i zdroje z evropského vrtulníkoveho průmyslu.

Při nedávném společném indicko-americkém vojenském cvičení indické letectvo vybavené moderními ruskými bitevníky SU-30 ve většině střetů překonalo americké F-15, což donutilo amerického generála letectva Hala Homburga připustit, že ruská technologie v indických rukou vyhlásila americkému letectvu „budíček“. Ruský vojenský komplex vyvíjí další vrtulníky, tanky a obrněná vozidla, souměřitelné s tím nejlepším, co může nabídnout západ.

Export zbraní, nádavkem k ropě a plynu, byl pro Rusko jedním z nejlepších způsobů jak získat tolik potřebnou tvrdou měnu. V současnosti je Rusko druhým největším exportérem vojenské technologie po Spojených státech. Podle zpráv z různých časopisů, magazínů a periodik, má dnes ruská moderní vojenská technologie větší šanci být exportována než dodávána ruským ozbrojeným silám. To má vliv na budoucí americké bojové operace, protože prakticky všechny odbojové, guerillové, separatistické nebo teroristické ozbrojené skupiny po celém světě – tytéž jimž budou Spojené státy s největší pravděpodobností čelit v příštích válkách – jsou vybaveny ruskými zbraněmi nebo jejich odvozeninami.

Ruský nukleární arzenál hrál od konce Sovětského svazu důležitou politickou roli a poskytoval ruskému státu základní bezpečnost. Po trpkých interních šarvátkách mezi jednotlivými složkami ruského hlavního velení, trvajících od roku 1998 do 2003, toto velení společně s Ministerstvem národní obrany zjistilo, že další politika zanedbávání nukleárních ve prospěch přestavby konvenčních sil je tvář v tvář napjatým omezením rozpočtu netolerovatelná. V roce 2003 muselo Rusko odkoupit od Ukrajiny strategické bombardéry a mezikontinentální balistické rakety, skladované tamtéž. Od té doby mají strategické nukleární síly prioritu. Finance ruského státu dnes stojí na silných základech, z větší části především díky vysokým cenám ropy a plynu. Ruská centrální banka je s částkou více než 270 mld dolarů pátým největším držitelem dolarových rezerv na světě.

Materiální základnou ozbrojených sil Ruska je jeho vojenský průmysl. Ruská federace zdědila většinu

sovětského vojenského průmyslového komplexu.

Dnes USA s jen malými fanfárami rozšiřují svůj vliv a vojenskou přítomnost na Středním východě i přes všeobecný pokles jejich vojenských závazků a výdajů. Proč? Odpovědí je zcela jistě z větší části ropa. Ale v geopolitických termínech jde o ovládnutí eurasijské pevniny, o Ruský přístup k moři – přesně to, co tvrdil Mackinder, že se musí udělat. Důraz na americkou „nukleární převahu“ nad Ruskem je v současné světové politice faktorem skrývajícím velký potenciál zavést svět do nukleárního pekla v důsledku chybných úvah.

Základní argument Mackinderovy geopolitiky stále platí: „Velké geografické reality zůstávají: pevninská mocnost proti námořní mocnosti, vnitrozemí proti pomezí, centrum proti periferii...“ To Rusko chápe do posledního písmenka, stejně jako Washington.

F. William Engdahl je šéfredaktorem Global Research a autorem knihy „A Century of War: Anglo-American Oil Politics and the New World Order“ (Století válek: Anglo-americká ropná politika a Nový světový řád), Pluto Press Ltd. Brzy bude publikována jeho nová kniha o GMO (geneticky modifikovaných potravinách – p.p.) „Seeds of Destruction: The Hidden Political Agenda Behind GMO“ (Sémě destrukce: Skrytá politická agenda za GMO). Více na jeho webové stránce www.engdahl.oilgeopolitics.net.

Zdroj článku: <http://www.globalresearch.ca/... articleId=340>

[Článek byl otištěn v čísle 57/2006](#)

VYTISKNI

© WM magazín 2006 * Vydavatel: Jiří Matějka - vydavatelství * Moravní 1240,
765 02 Otrokovice * email: obchod@mwm.cz, tel: + 420 777 776 606
ISSN: 1213-5356 www.mwm.cz

>>>1.číslo WM magazínu vyšlo 6.prosince 2001 v rozsahu 32 stran<<<

Průměrná známka: **2.05** Hlasovalo: **552** čtenářů

Oznámuj článek (1-nejlepší,5-nejhorší)

| **1** | **2** | **3** | **4** | **5** |

[Vstup do diskuze](#) [Vytiskni](#) [Pošli dál](#) [Zavři okno](#)